

Варто відзначити, що ратифікація Другого протоколу стала визначною подією для процесів, що ініціювались в міжнародних судах щодо захисту культурних цінностей, а також взагалі щодо можливості міжнародного впливу на країну-агресора. Проте як такого руху в цьому напрямі ми не спостерігаємо, а заходів щодо забезпечення схоронності наявних культурних цінностей вкрай мало. Втрата тисяч і тисяч культурних цінностей сходу та Криму мало б змусити відповідальних осіб ініціювати та здійснити опис культурних цінностей у відповідному реєстрі, ініціювати диференціацію кримінальної відповідальності щодо злочинів проти культурних цінностей, проте ні того, ні іншого не сталося, хоча це є базовими аспектами захисту культурних цінностей під час збройного конфлікту.

Маємо надію на те, що законодавство про охорону культурних цінностей буде з часом вдосконалюватись та виконання вимог Другого протоколу Конвенції, що призведе до якісних змін в процесі охорони, захисту та повернення культурних цінностей в умовах збройного конфлікту.

Джерела

1. Кримінально-правова охорона культурних цінностей в історії українського законодавства. Держава і право. 2011. – Вип. 54. – С. 544-549.
2. Каткова Т. Г. Правова охорона культурної спадщини в Україні. – Х.: Право, 2008. – 216 с.
3. Конвенція про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту: Конвенція ООН від 14.05.1954 року. [Електронний режим]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_157
4. Протокол про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту: Протокол, Міжнародний документ ООН від 14.05.1954 року. [Електронний режим]. – Режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_722.

Філімонов Владислав Олександрович

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Науковий керівник: Шинкаренко Інна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ВІКТИМНА ПОВЕДІНКА ЖІНОК (КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ)

У роботі розглядається кримінологічний аспект віктимної поведінки жінок. Ключові слова: віктимна поведінка, дослідження, злочин, жертва.

Віктимна поведінка – це вчинки або дії жертв злочинів у конкретних ситуаціях, що впливають на мотивацію та рішення злочинців, а також об'єктивно створюють небезпеку заподіяння шкоди останнім.

На думку вчених-кримінологів, за своїм характером віктимна поведінка може бути:

а) конфліктна, коли потерпілий створює конфліктну ситуацію чи бере активну участь у конфлікті, що виник; б) провокаційною; в) легковажною.

У межах криміногенної ситуації поведінка жертви може бути оцінена як:

- негативна, тобто така, що провокує злочин або створює для нього об'єктивно сприятливу ситуацію;
- позитивна, що проявляється у протидії злочинцеві, у виконанні громадського обов'язку тощо;
- нейтральна, що не сприяла вчиненню злочину [1].

На думку В. Л. Давиденко, зростання в останні роки в Україні кількості вчинених насильницьких злочинів проти жінок обумовлює необхідність детального науково-теоретичного дослідження природи насильницьких злочинів через визначення ознак цих злочинів та механізму їх вчинення. Досліджуючи механізм вчинення насильницьких злочинів, необхідно вивчати не тільки роль злочинця, а й потерпілої особи, адже досить часто дії злочинця залежать саме від поведінки потерпілого [3].

Жінка як жертва злочину досить часто демонструє провокуючу аморальну поведінку. Під цим поняттям слід розуміти створення особою жіночої статі ситуації, що містить реальну можливість переходу суб'єкта злочину до статевого акту, якщо така ситуація утворилася шляхом вчинення щодо потерпілої особи дозволених нею аморальних дій або сама особа вчинювала такі дії. Така поведінка жертви створює у злочинця помилкове враження про сексуальну доступність жертви, збуджує сексуальну потребу винного, сприяє формуванню в нього злочинного наміру.

До факторів, які свідчать про негативну характеристику потерпілої особи поза контекстом конкретного злочину, слід віднести: нерозбірливість у сексуальних зв'язках, відвертість зовнішнього одягу та макіяжу, членство в неформальних групах антисоціального спрямування [2, с. 108].

Насильницькі дії щодо жінки також можуть бути вчинені шляхом використання її безпорадного стану, що зумовлюється: по-перше, малолітнім віком, старістю, психічними розладами чи іншою хворобою; по-друге, обмеженістю дій та реакцій, що викликані страхом від погроз або насильства; по-третє, вживанням ліків або інших речовин. Однак, досить часто до стану безпорадності, що є передумовою вчинення таких злочинів як зґвалтування, тілесні ушкодження, вбивства, потерпілі доводять себе

самостійно або разом із майбутнім злочинцем, спільно вживаючи алкоголь, наркотичні чи токсичні речовини. Така поведінка є нейтральною, а містить в собі безпосередні елементи провокації.

На підставі проведеного, Л. В. Чеханюк аналізу матеріалів кримінальних справ та кримінальних проваджень, у яких жінка стала жертвою насильницького злочину, дозволив виділити чотири типи їх можливої віктимної поведінки.

1) Поведінка-поштовх, що характеризується провокацією до вчинення насильницького злочину (37,5%). У переважній більшості випадків така поведінка жінки створює реальну можливість для вчинення щодо неї злочину та є передумовою для суспільно небезпечних дій злочинця.

2) Безвідповідально-байдужа поведінка, що створює об'єктивну можливість вчинення злочину (34,4%). У цьому випадку потерпіла особа своїми діями створює сприятливі умови для вчинення злочинного посягання, чим прискорює формування злочинного наміру та полегшує його реалізацію.

3) Позитивно, соціально-схвальна поведінка, що викликає в злочинця намір вчинити насильство (6,3%). Така поведінка спрямовується на припинення злочинного посягання, подолання опору злочинця, чи обумовлюється необхідністю виконання жінкою певних функцій чи громадських обов'язків.

4) Нейтральна поведінка, що характеризується відсутністю будь-якої провокації з боку жінки та не впливає на вибір злочинцем варіанту поведінки (21,9%) [4].

Кримінально-правове значення віктимної поведінки жертви злочину полягає в тому, що завдяки їй вивченню можна запропонувати ефективні заходи щодо віктимологічної профілактики. Дані заходи дозволять зменшити кількість осіб, які внаслідок індивідуальних особливостей можуть стати в майбутньому жертвами злочинів.

Джерела

1. Кримінологія: Навч. посіб. / Ю. Ф. Іванов., О. М. Джуца. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://textbooks.net.ua/content/category/8/1/11/> (Дата звернення: 15.08.2022).
2. Ларченко М. О. Кримінологічний аналіз особистості жертви статевого злочину та її поведінки / Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – 2010. – С. 106-110.
3. Провокуюча поведінка жертви насильницького злочину/ В. Л. Давиденко // Наше право. – 2014. – No7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///D:/Users/Admin/Downloads/Nashp_2014_7_26.pdf (Дата звернення: 15.08.2022)
4. Чеханюк Л. В. Профілактика віктимної поведінки жінки як жертви злочинного посягання / Авт. реферат дисерт. на здобут. наук. ступ. канд. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://inter.criminology.onua.edu.ua/?p=2016> (Дата звернення: 15.08.2022)

Котова Олена Володимирівна

Кандидат педагогічних наук, доцент

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Суханова Ганна Петрівна

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

ОЗДОРОВЧІ СИСТЕМИ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ГРУПИ

У рамках статті розглядаються питання організації та проведення занять з фізичного виховання зі студентами, які за станом здоров'я займаються в спеціальній медичній групі. Запропоновані оздоровчі системи, які можна використовувати на заняттях з фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи. Ключові слова: фізична культура, оздоровчі системи, студенти, спеціальна медична група, фізична підготовленість, функціональний стан, самоконтроль, психічна саморегуляція, релаксація.

Актуальність. Для виявлення ефективності застосування засобів фізичної культури проводяться контрольні вимірювання морфофункціональних властивостей студентів спеціальних медичних груп. Оцінка фізичного розвитку за допомогою антропометричних вимірювань дає можливість визначати рівень та особливості фізичного розвитку, функціонального стану, ступінь його відповідності статтю та віку, виявляти наявні відхилення, а також визначати динаміку фізичного розвитку та здоров'я під впливом занять фізичними вправами. Моніторинг стану здоров'я із застосуванням «Щоденника здоров'я студента» дозволяє вчасно скоригувати умови навчання, сприяє профілактиці захворюваності кожного студента та дає можливість скласти особисту траєкторію навчальної діяльності. Зібрані разом дані фізичного розвитку та фізичної підготовленості студентів та оцінка рівня здоров'я з використанням методів дозонологічного контролю на долікарському етапі становлять інтерес усіх учасників освітнього процесу. На основі індивідуальної оцінки рівня здоров'я студентів та «структури здоров'я» студентської групи можна коригувати навчально-виховний процес без шкоди для здоров'я студентів. Розширюються можливості організації профілактичної та оздоровчої роботи зі студентами